

# JASENSKÝ ZPRAVODAJ

ROČNÍK X / ČÍSLO 5

ZÁŘÍ - ŘÍJEN 2008

ZDARMA



## Co najdete v tomto čísle:

- \* Informace z jednání zastupitelstva obce
- \* Volby do zastupitelstva kraje a Senátu PČR
- \* Jasenná napříč staletími – 3. část
- \* Předvánoční čas
- \* Seriál o historii našeho kraje
- \* Společenská kronika
- \* Informace obecního úřadu

## Jasenná napříč staletími

### „Místní národní výbor Jasenná“ (1945 – 1990)

Politické poměry nastolené za německé okupace si vynutily změny ve složení obecního zastupitelstva v Jasenné. Na základě nařízení politických úřadů se museli vzdát veškeré práce pro obec všichni bývalí legionáři. U nás v Jasenné se to týkalo dvou osob – Jiřího Macka a Jana Mikuláščíka, kteří byli nahrazeni J. Brhláčem a A. Hejtmánkem.

Pohnutá doba však s sebou přinášela kromě každodenních strastí také pozoruhodné výkony kulturní. Na základě iniciativy Spolku krajinského muzea ve Vizovicích, jehož předsedou byl farář Otmar Hrejsa, byla v Jasenné v r. 1941 postavena socha Portáše na důstojnou památku statečných jasenských Valachů a lajtnanta portášů Jury Mikuláščíka – fojta. Tuto sochu zhotovil a obci daroval akademický sochař – rodák z Jasenné, Stanislav Mikuláščík. Hrál ochotnické divadlo a v provozu bylo i místní kino – promítalo se každou sobotu.

Naše obec se dočkala osvobození v ranních hodinách 5. května 1945. Německá posádka sídlící v obci postupně odcházela v prvních květnových dnech a příchod Rudé armády do obce se obešel bez bojů. Správu obce přebírá Místní národní výbor Jasenná.

Návrh na složení MNV Jasenná odeslal jeho předseda F. Bravenec na Okresní národní výbor ve Vizovicích 8. května 1945. Celkem měl mít 8 členů. Ještě během května bylo domluveno rozšíření MNV na 15 členů. Zasedlo v něm 5 komunistů, 4 sociální demokraté a 1 lidovec. Ostatní byli bezpartijní. Vyhláškou MNV Jasenná z 21. července 1945 bylo oznámeno občanům

navržené složení 15-i členného MNV. Funkční doba tohoto MNV byla stanovena do příštích řádných voleb. Na konci srpna 1945 se MNV rozšířil o 1 člena z lidovců a tak měl MNV 16 členů. Byly stanoveny komise stavební, bytová, rolnická, kulturní, dodávková a živelní. Problémy nastaly jen při volbě předsedy finanční komise, neboť tuto funkci nechtěl nikdo z jejich 6 členů vykonávat a tak nakonec byl předsedou zvolen nejmladší Jiří Jurčák.

Československá strana národně socialistická byla v obci ustavena 12. září 1945 a dva dny nato bylo přistoupeno ke změnám v MNV tak, aby každá ze čtyř povolených politických stran získala 4 zástupce. Svých mandátů se tak museli vzdát všichni nestraníci a 1 komuniste. Nový MNV měl opět 16 členů. Předsedou byl zvolen Jan Holbík a když F. Bravenec nepřijal na protest svého nezvolení jen funkci místopředsedy, byla tato svěřena J. Machovskému.

Voleb se v roce 1946 zúčastnilo 535 oprávněných voličů, kteří rozhodli o následujícím rozdělení mandátů: komunisté 5, lidovci 1, soc. demokraté 5 a národní socialisté 5. V předsednické funkci byl potvrzen Jan Holbík (ČSNS), místopředsedou byl zvolen J. Machovský (ČSD). Nově byly zvoleny komise živelní a pro chov hospodářského zvířectva a dále pak v roce 1948 další dvě, a to komise pro rozdělování textilu a vyživovací.

Po komunistickém převratu v únoru 1948 byli ze svých funkcí odvoláni všichni poslanci MNV ze stran

# Jasenná napříč staletími

národně socialistické a lidové. Na uvolněná místa však byli opět vybráni 3 z odvolaných poslanců a 3 byli noví. Komunisté získali pouze 1 nového poslance. Další 4 se přihlásili k sociální demokracii a do MNV se vrátil 1 lidovec. Následovala nová volba vedení. Po odvolaném Janu Holbíkovi převzal funkci předsedy J. Machovský. Již v lednu 1949 J. Machovský rezignoval a novým předsedou byl zvolen J. Sovička.

Rok 1949 byl také zásahem do správního systému státu. Stát byl rozdělen do 19 krajů a okresy i nadále zůstávaly článkem správního systému. Jasenná se stala od 1. února 1949 součástí okresu Zlín. Nadřízeným orgánem MNV Jasenná se stal Jednotný národní výbor Gottwaldov.

Z podnětu místní organizace KSČ v Jasenné byla 28. dubna 1949 provedena reorganizace MNV. Představa místních komunistů byla taková, že by svými členy obsadili 12 z 15 míst v MNV. Jejich pozice v obci však nebyla natolik silná, aby mohli tento záměr prosadit. Prozatím.

Další reorganizace MNV následovala v červnu 1950 a počet členů MNV se rozšířil na 24. Obec ze svých prostředků zaměstnávala tajemníka, strážníka a matrikáře. K další částečné obměně stávajícího MNV došlo v r. 1952. Předseda J. Sovička se stal zaměstnancem obce ve funkci politického tajemníka a novým předsedou MNV byl zvolen Josef Polášek.

Po vydání ústavního zákona v r. 1954, kterým mimo jiné bylo prodlouženo funkční období národních výborů z tří na čtyři roky, se ustavující schůze nového MNV uskutečnila 7. června 1954. Předsedou byl zvolen Karel Sušeň, tajemníkem zůstal Jan Sovička a tříčlennou radu doplnil J. Bořuta. Ustaveny byly komise finanční, zemědělská, technická, osvětová, školská, sociální, bytová a komise pracovních sil.

V roce 1954 ukončil činnost Jednotný národní výbor v Gottwaldově a jeho pravomoce převzaly Gottwaldov – město a Gottwaldov – venkov.

Další volby do MNV se konaly v roce 1957. Na ustavující schůzi 30. května 1957 byla zvolena 5-i členná rada a předsedou se stal P. Kovář. Tajemníkem zůstal J. Sovička. Po špatných zkušenostech byly zvoleny jen 3 komise: technická a finanční, zemědělská a osvětová.

V roce 1960 při rozsáhlé změně územního členění státu byl z obce vznesen požadavek na začlenění obce Jasenná k okresu Vsetín a také byl vznesen požadavek na sloučení obcí Jasenná a Lutonina. Pro malou účast na schůzi funkcionáři konstatovali, že nechají rozhodnutí o začlenění na nadřízených orgánech.

V roce 1960 proběhly volby do národních výborů. V Jasenné bylo zvoleno 19 poslanců. Předsedou se stal Pavel Macek, tajemníkem Karel Hejtmánek a zástupci JZD se stali členy komisí: sociálně zdravotní, pro výstavbu a místní hospodářství, školské a kulturní, finanční,

bezpečností a zemědělské.

V roce 1961 prosadila rada MNV zvolení Antonína Tomance náměstkem předsedy. Další volby v obci byly 14. června 1964 a zúčastnilo se jich 614 občanů. Nově zvolené zastupitelstvo mělo 29 členů. Předsedou se stal Antonín Tomanec a rada byla o 9 členech. Ze zápisů z kontrol ONV Gottwaldov je zřejmé, že práce poslanců MNV v tomto období není příliš dobrá. Největším problémem byla značná neúčast zvolených zástupců na schůzích pléna a komisí. Nebyly dodržovány počty sezení, někteří členové MNV či komise za celý rok nenavštívili ani jedno zasedání. Ještě horší stav byl sledován při kontrole komisí.

V roce 1967 byl schválen nový zákon o národních výborech, který měl mimo jiné přimět zvolené poslance k lepší práci a výraznější aktivitě. V praxi však byl tento zákon aplikován až po volbách v roce 1971. Zvoleno bylo 20 členů MNV, z nichž byla na ustavující schůzi 17. prosince vybrána 7-i členná rada a předsedou byl zvolen opět A. Tomanec. Stejný výsledek měly i volby v roce 1976.

Důležitá změna nastala v roce 1980, kdy probíhala poslední vlna integrace obcí. S účinností od 1. ledna 1980 se spojily obce Jasenná, Lutonina a Ublo pod společnou správu. Do vykonání řádných voleb r. 1981 byl rozšířen počet poslanců o zástupce obcí Lutonina a Ublo, kteří také zasedli v rekonstruované 11-i členné radě MNV. K 1. lednu 1980 byly ustanoveny občanské výbory v Lutonině a Uble a při volbách 15. září 1981 byl ustanoven občanský výbor i v obci Jasenná. V těchto volbách bylo zvoleno celkem 37 poslanců – 18 za Jasennou, 10 za Lutoninu a 9 za Ublo. Novým předsedou MNV se stal na ustavující schůzi 26. června 1981 Miloš Podola.

Také po volbách v r. 1986 měl MNV Jasenná 37 členů a předsedou se stal Antonín Tomanec ml. V roce 1987 byl ustanoven osadní výbor pro chatařské oblasti.

Události 17. listopadu 1989 se začnou promítat do fungování MNV teprve v polovině prosince. Občanské fórum se ustanovilo nejdříve 19. prosince 1989 v Lutonině. První zmínky o OF v Jasenné jsou až z počátku roku 1990. Jedním z prvních požadavků OF byla dezintegrace obcí spojených v roce 1980 pod MNV Jasenná, dále přizvání členů OF k jednání obecní rady a výměna některých členů rady MNV Jasenná. Na březnové schůzi je vznesen návrh na odvolání poslanců: A. Rokyty, F. Váni a J. Lukáše; tito se vzdali svých mandátů na zasedání 16. března 1990 a byli nahrazeni: M. Taláčkem, I. Londovou a J. Sušněm. V květnu 1990 v obci působilo již pět politických stran: soc. demokracie, OF, křesťanská demokracie, komunistická strana a zemědělské hnutí.

Místní národní výbor ukončil svou činnost v Jasenné 24. listopadu 1990. Tento den byl i dnem konání prvních voleb do obecních úřadů. Starostou je zvolen Karel

# Jasenná napříč staletími

Macek. K tomuto datu také došlo k znovuvytvoření samostatných obcí Jasenná, Lutonina a Ublo. Obce a obecní úřady tak zahajují rokem 1990 novou etapu života a rozvoje svých obcí.

K nejdůležitějším pramenům poznání každodenního života v obci a fungování obecní samosprávy slouží nejen vzpomínky dosud žijících pamětníků, ale zejména dochované archiválie a kroniky. V tomto ohledu však fond archivu obce Jasenná vykazuje nezacelitelné ztráty. Nejdůležitější materiál, který zachycuje dění v obci představují zejména zápisy ze schůzí rady a pléna MNV. Přestože Jasenná má poměrně dobře zachovaný celek těchto zápisů, vykazuje v některých obdobích výraznou neúplnost. Zejména to platí o období poválečného vývoje v letech 1945 – 1950, a pak nejcitelněji z období let 1967 – 1971. Zvláště torzovitě, téměř nulově jsou dochovány zápisy z roku 1968. Vedení kronik v naší obci nebylo také celistvé. Psaly se v letech 1941 – 1967 a 1974 – 1977. Další se začaly vést až od roku 2000.

Můžeme jen litovat, že se nedochovala kniha zápisů obecního zastupitelstva z let 1904 – 1929. Pouze torzovitě se dochovaly písemnosti týkající se voleb do Národního shromáždění, zemského a okresního zastupitelstva období 2. světové války. Jedná se o zajímavou, ale nepříliš četnou skupinu dokumentů. Najdeme zde informaci o majitelích loveckých zbraní a radiopřijímačů, evidenci uprchlíků z pohraničí, o pracovním nasazení v Říši. Z tohoto období je nejzajímavější a nejcennější zápis ve stavebních spisech, který hovoří o nerealizovaném návrhu koupaliště vypracovaném V. Karfíkem. Rozsáhlý soubor písemností se dochoval ke stavbě okresní silnice Kvítkovice – Zlín – Vizovice – Vsetín, obzvláště z úseku

v kopci Syrákov. Nezapomenutelným pramenem s velkou vypovídací schopností jsou tradičně katastrální mapy, reprezentované v Jasenné dokonale dochovaným exemplářem z roku 1829.

Socializace a otázky spojené se vznikem a fungováním JZD jsou tradiční doménou agendy MNV. V Jasenné je třeba upozornit zvláště na písemnosti, které dokumentují dlouholetý odpor některých občanů proti násilnému tlaku na vstup do JZD. Nezalekli se ani postihů a represí, které však bohužel měly dopad i na členy rodin v dalších letech. Postihy za tento odpor byly v podobě předvedení na policejní stanice se zadržením, dlouhodobé uvolňování z práce, přeřazení na nucené práce do dolů apod. Svobodná volba studia, zaměstnání byla ve většině případů nemožná. Neméně zajímavé jsou informace o likvidaci jednotlivých živností v obci a vznik různých forem socialistických podniků. Velmi kvalitně jsou zpracovány evidence obyvatel. Ve větší míře se dochovaly písemnosti ke stavební činnosti v obci a v kulturní oblasti.

Inventář fondu MNV Jasenná 1945 – 1990 a dále pak obce Jasenná 1726 – 1945 je uložen ve Státním okresním archivu Zlín – Klečůvka. Každý z občanů naší obce má možnost seznámit se přímo v budově archivu ve studovně s dochovanou historií rodné obce prostřednictvím uložených archiválií.

*Zpracovala místostarostka Zdeňka Turková*

Použité materiály:

- Archiv Obce Jasenná
- Inventář fondu Místní národní výbor Jasenná, zpracovaný Mgr. Davidem Valůškem

## Informace z jednání zastupitelstva obce

*Od minulého vydání zpravodaje proběhlo jedno zasedání zastupitelstva obce – 16. 9. 2008. Otiskujeme usnesení:*

Přítomno 7 členů zastupitelstva.

1. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** předložený program jednání. **Pro: 7 členů**
2. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** změnu rozpočtu č. 1 v příjmové i výdajové části ve výši 236 tis. Kč. **Pro: 7 členů**
3. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** podíl obce na opravě budovy prodejny Jednoty na základě předloženého soupisu prací ve výši 32 % tj. 60.120,- Kč dle HS ze dne 1. 1. 1992. **Pro: 7 členů**
4. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** zapojení obce Jasenná do procesu rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování sociálních služeb a Mikroregionu Slušovicko. Pověřuje starostu zastupováním obce Jasenná v projektu a dále ukládá starostovi shromažďovat a předkládat informace a zprávy o průběhu plánování sociálních služeb a péče. **Pro: 7 členů**
5. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** dohodu o partnerství v projektu plánování sociálních služeb. **Pro: 7 členů**
6. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** žádost pana xx o změnu ÚP SÚ Jasenná u p. č. xx a část p. č. xx v k. ú. Jasenná na Moravě ze zemědělského využití na využití sportovně rekreační. **Pro: 7 členů**
7. Zastupitelstvo obce Jasenná projednalo žádost sl. xx, xx ve věci změny ÚP SÚ Jasenná u p. č. xx a xx v k. ú. Jasenná na Moravě ze zemědělského využití na pozemky pro bydlení a bere ji na vědomí.

## Informace z jednání zastupitelstva obce

8. Zastupitelstvo obce Jasenná **projednalo** žádost ve věci pronájmu plochy na domě čp. 54 a požaduje po žadateli předložení témat inzerce a finanční nabídku.
9. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** příspěvek ve výši 5.000,- Kč hudební skupině Pavla Kováře z Jasenné čp. 156 na vydání CD. Příspěvek bude poskytnut až po předložení registrace skupiny Tabáskova partyja. **Pro: 7 členů**
10. Zastupitelstvo obce Jasenná **schvaluje** přijetí dotace z Ministerstva vnitra ČR na zřízení pracoviště CzechPOINTu v budově OÚ Jasenná ve výši 52 tis. Kč. **Pro: 7 členů**

Toto usnesení bylo přečteno nahlas a schváleno všemi přítomnými členy ZO. **Pro: 7 členů**

## Informace společnosti E.ON k ořezu stromů

**Upozornění vlastníkům či uživatelům nemovitostí (pozemků) na dodržování povinností vyplývajících z § 46 odst. 9 zákona č. 458/2000 Sb. (ochranná pásma).**

Na základě § 25 odst. 4 h) zákona č. 458/2000 Sb. žádáme vlastníky či uživatele nemovitostí (pozemků) o odstranění nebo okleštění stromů a jiných porostů ohrožujících bezpečný a spolehlivý provoz elektrického distribučního zařízení, a to takto:

1. u vedení nízkého napětí (400/230 V) je předepsaná nejmenší vzdálenost porostu (s uvažování ročního přírůstku či vychýlení porostu při větru) od vedení 1 m,

2. u vedení vysokého napětí (22 kV) je předepsaná nejmenší vzdálenost porostu (s uvažování ročního přírůstku či vychýlení porostu při větru) od vedení 2 m a dále nutno respektovat ochranné pásmo, které je vymezeno vzdáleností 7 m kolmo od svislé roviny krajního vodiče na obě strany a de je dovoleno pěstovat porosty pouze do výše 3 m,

3. u vedení velmi vysokého napětí (110 kV) je předepsaná nejmenší vzdálenost porostu s uvažování ročního přírůstku či vychýlení porostu při větru) od vedení 3 m a dále je nutno respektovat ochranné pásmo, které je vymezeno vzdáleností 12 m kolmo od svislé roviny krajního vodiče na obě strany a kde je dovoleno pěstovat porosty pouze do výše 3 m,

4. v lesních průsecích jsou vlastníci či uživatelé dotčených nemovitostí povinni umožnit E.ON Česká republika, a. s. udržování volného pruhu pozemků o šířce 4 m po jedné straně základů podpěrných bodů nadzemního vedení.

Práce, při kterých by mohla být ohrožena bezpečnost osob, technický stav vedení nebo jeho provoz, může být prováděna pouze se souhlasem E.ON Česká republika, a. s., a z dozoru osoby jí ustanovené.

Odstranění a okleštění dřevin, prosíme, proveďte v termínu **do 15. listopadu tohoto roku.**

Uplyne-li uvedená lhůta marně, oznamujeme tímto, že zaměstnanci E.ON Česká republika, s. r. o. vstoupí následně na dotčené nemovitosti (pozemky) a provedou odstranění a okleštění stromů a jiných porostů vlastními prostředky. Užitková dřevní hmota bude ponechána na místě k dalšímu využití vlastníkem či uživatelem nemovitosti (pozemku), vzniklý klest a zbytky po těžbě budou zlikvidovány E.ON Česká republika, s. r. o.

Bližší informace Vám poskytneme na telefonním čísle 840 111 333 (zákaznická linka E.ON)

Poznámka: Pro kácení stromů a jiných porostů je nutno si zajistit dle zákona č. 114/1992 Sb. písemné povolení orgánu ochrany přírody (obec).

## Rozšíření silnice I/69 Jasenná – Syrákov – Liptál

Zastupitelstvo obce Jasenná v rámci projednávání Návrhu zásad územního rozvoje Zlínského kraje uplatnilo námitky proti uvažované stavbě rozšíření silnice I/69. Zastupitelstvo Zlínského kraje tyto námitky ale odmítlo a schválilo záměr uvedené stavby do Zásad územního rozvoje. Z toho pro nás vyplývá povinnost zapracovat tento záměr do našeho územního plánu. Na základě schválených Zásad územního rozvoje ZK bude Ministerstvo dopravy ČR projednávat rozšíření silnice a

rozhodovat, jestli tato akce bude zařazena do investičního záměru a kdy. Naše námitky proti stavbě rozšíření silnice nebyly tedy akceptovány, stejně jako např. neuspěly námitky obcí proti záměru dostavby železnice Vizovice – Val. Polanka. Zlínský kraj tímto dokazuje, že doprava je pro něj prioritní. Pro nás z toho vyplývá nutnost být tzv. „u toho“ (v případě schválení investičního záměru rozšíření silnice přes Syrákov), abychom mohli uplatnit svoje požadavky do projektu stavby.

*Pavel Machovský, starosta*

## Volby do zastupitelstva kraje a do Senátu PČR

Další volby, tentokrát do zastupitelstev krajů a do Senátu Parlamentu ČR, jsou opět za námi. Jak dopadly? Tak jako každé volby. Jeden se raduje a druhý je z výsledku zklamaný. Ti zvolení, ale i nezvolení a také voliči by si mohli uvědomit, že volby v současné době a v této části Evropy nejsou otázkou života a smrti. Tomu by měl odpovídat i způsob vedení předvolební kampaně a vyjadřování politiků. Možná i o tom a o chování politiků by měly být volby. Pro malé obce Zlínského kraje je

dobře, že v krajském zastupitelstvu jsou zvoleni nezávislí starostové, kteří nemusí jednat podle pokynů stranických sekretariátů v Praze. Pokud by politika, hlavně ta vrcholná, byla vedena ve stylu fair-play, tak by se slušelo říct: „Sláva vítězům, čest poraženým.“ Ale na to si asi budeme muset ještě počkat.

Volby v Jasenné proběhly bez komplikací, a za to je třeba vyslovit poděkování hlavně volební komisi, která zvládla zdárně krajské volby i obě kola senátních voleb.

*Pavel Machovský, starosta*

### Výsledky voleb do zastupitelstva kraje a do Senátu PČR ve volebním okrsku Jasenná

Voleb do krajského zastupitelstva se zúčastnilo 286 ze 754 registrovaných voličů, tj. 37,93 %.

Z platných odevzdaných hlasů získaly strany hlasy takto:

Strana	počet hlasů	% podíl
ČSSD	100	36,36
ODS	62	22,55
Starostové a nezávislí pro Zlínský kraj	59	21,45
KSČM	23	8,37
KDU-ČSL	17	6,18
Strana zelených	5	1,82
Koalice nestranníků	4	1,45
Moravané	3	1,10
Strana zdravého rozumu	1	0,36
SDŽ - Strana důstojného života	1	0,36



Voleb do Senátu Parlamentu ČR se v **1. kole** zúčastnilo 273 voličů, tj. 36,21 % a v **2. kole** 198 voličů, tj. 26,25 % ze 754 registrovaných voličů.

Z platných odevzdaných hlasů získali:

Kandidát	1. kolo voleb		2. kolo voleb	
	počet hlasů	% podíl	počet hlasů	% podíl
PaedDr. Alena Gajdůšková za ČSSD	136	52,71	143	72,2
MUDr. Miroslav Šindlář za ODS	60	23,26	55	27,8
Pavel Jungman za Nezávislé starosty pro Zlínský kraj	32	12,40		
MUDr. Josef Devát za KDU-ČSL	13	5,04		
Ing. Mojmír Novák za Nezávislé	9	3,49		
Radomír Rafaja za KSČM	8	3,10		

Všem voličům, kteří se voleb zúčastnili, děkujeme.

### Jasenský košť 2008 a besedování důchodců

Kdy? **5. prosince 2008**

Kde? Hospoda pod Vartovňů

Začátek? 17:00 hodin

Občerstvení i jídlo zajištěno!

Připravte si chuťové buňky na hodnocení vzorků destilátů!

Vzorky slivovice, hruškovice a jabkovic (1/2 litru) předejte na obecním úřadu do **25. listopadu 2008**.

Těšíme se na Vás.

Pavel Machovský



# DRAKIÁDA - 18. 10. 2008



Je deset hodin dopoledne a na Klenic vyjíždí traktor s velkým nákladem na vlečce. Slunce krásně hřeje, vítr postupně zesiluje, takže draci můžou vzlétnout. Do oblak se nakonec dostali všichni draci, jejichž majitelé přišli na kopec. Děti byly jako obvykle oceněny velkými či malými cenami a pro dospělé bylo přichystáno občerstvení.

Je pět hodin odpoledne a při nádherném západu slunce bylo slyšet opět plkotání traktoru, který odvážel organizátory domů. Letošní drakiáda se moc povedla a doufáme, že to vyjde i příští rok. SDH Jasenná



*Těsně po vytištění minulého čísla zpravodaje jsme obdrželi dopis tohoto znění:*

Vážený pane starosto, považujeme za důležité Vás, jako starostu obce, informovat o tom, že Váš občan pan **Jaroslav Jenyš** zvítězil v nejtěžší střelecké lovecké soutěži tzv. Lovecký desetiboj. Stal se tak přeborníkem České republiky v loveckém desetiboji v kategorii veteránů. Tento závod se konal ve dnech 23. a 24. srpna v Jičíně.

Za střeleckou komisi ČMMJ Zlín i Střelecký klub policie Zlín, ve kterém působí, mu blahopřejeme k tomuto úspěchu a přejeme ještě mnoho takových výsledků.

Ing. Jaromír Slováček v. r.  
předseda Střeleckého klubu policie Zlín



*Za obec rovněž gratulujeme a přejeme i do budoucna přesnou mušku.*

# Předvánoční čas

Podzim pozvolna ukrajuje svůj vyměřený čas a s ním také mizí kouzlo jeho barevnosti. Příroda se chystá na zimu, zatímco my, lidé, čelíme neodbytné reklamě na Vánoce. Vnímání přírodních dějů nám stále víc nahrazuje všudypřítomná televizní obrazovka, která nás ujišťuje o zaručeném úspěchu a štěstí, pokud uděláme a nakoupíme to či ono v pravou chvíli a čas. Začíná předvánoční šílenství, kterému většina z nás opět podléhá.

A tak je na místě otázka – co nám říká Advent, Vánoce, nám současným lidem, kterým se rok nedělí na dobu setí a sklizně a zimního spánku? Má význam připomínat ještě dobu společně trávených večerů, kdy byl opravdu čas na děti, na vzájemné rozhovory?

Bude zima, bude mráz ... 11. listopad na svátek sv. Martina – přijede na bílém koni? 25. listopad - svátek sv. Kateřiny: „Svatá Kateřina zavěsila housle do komína. Řekla Káča Barce: Dost už bylo tance.“

Kateřinskou zábavou končilo období tance a veselí, přichází doba postní, doba příprav na vánoční dny – Advent. Období Adventu, jehož délka se mění podle toho, na který den v týdnu připadne Štědrý den, probíhá převážně v prosinci. Příroda se uložila k zimnímu spánku a lidé se dříve soustřeďovali na práci doma. Dříve byl život lidí úzce spojen s přírodou a s ročními obdobími, protože velká část obyvatel se živila zemědělstvím. Podzimní a zimní dlouhé podvečery a večery určovaly náplň a potřeby lidí. Opravovalo se hospodářské nářadí a také se vyrábělo nové. Ženy zpracovávaly len, přadly ovčí vlnu a také se dralo peří. Byla to doba, kdy se lidé scházeli po chalupách a při společné práci si vyprávěli, zpívali a děti tvořily přirozenou součást tohoto dění. Přebíraly od dospělých jejich zkušenosti, písničky, pohádky a pověsti. A doba adventní nebyla výjimkou. Jen na stole se objevil v tuto dobu adventní věnec, při kterém se rodiny modlily a připravovaly se na Vánoce a narození Krista.

Dnes také máme na stolech adventní věnec a každou adventní neděli zapalujeme další ze čtyř svíček. Plní však

ve většině domácností jen funkci dekorativní.

Součástí Adventu byly ranní mše – roráty. V době Adventu také ožívalo hodně zvyků pro pobavení, ale také pro poučení. Je dobře, že se dochovaly a některé se drží i v dnešní uspěchané době. Například na svátek sv. Barbory 4. prosince se stále řezou větvičky ovocných stromů – třešní i jabloní. Dříve se věřilo, že rozkvetlé větvičky přinesou do domu štěstí a zdraví a tam, kde měli svobodné děvče, tak to se do roka určitě vdá. Dnes už jsou jen vánoční dekorací.

5. prosince – v předvečer svátku sv. Mikuláše chodily po dědině družiny s Mikulášem, čerty a anděly. Hodné děti byly obdarovány a těm zlobivým nadělil čert uhlí a řepu a také je někde strčil do měcha. Tento zvyk se také dochoval do dnešních časů. Jen si je jaksi některé družiny pletou s dělbuchovou produkcí. Jdou se prostě vyřádit.

13. prosince má svátek sv. Lucie: „Lucie noci upije, ale dne nepřidá“, říkáme i dnes. To dřív chodily po chalupách ženy v bílých loktušách (plachetkách) a vařečkou klepaly přes prsty a husím křídlem vymetaly pavučiny z koutů a zlo z domu.

K Adventu patřilo i stavění betlémů. Betlémy se rozlišovaly použitým materiálem a také množstvím postavíček. S malými přenosnými chodily dřív děti i dospělí po koledách a pevně si umisťovali v obytných místnostech. Dnes se obnovuje i zvyk živých betlémů u kostelů a na náměstích.

Je jen dobře, že se hodně zvyků spojených s Adventem dochovalo a že se udržují nejen v rodinách, ale i ve školkách a školách. Společně prožité chvíle u adventního věnce, zpívání u vánočního stromečku, vánoční koledování, účast na mši, novoroční vínování a tříkrálové obchůzky jsou příslibem do budoucnosti. Obzvlášť v dnešní přetechizované době, kdy nás technika obklopuje a pohlcuje na každém kroku, je zapotřebí neztrácet osobní kontakt s okolím a být schopen věnovat čas k zamyšlení nad tím, co bylo a hlavně proč to bylo. *Zdeňka Turková, místostarostka*

## Advent v evangelickém sboru

**neděle 7. 12., 14.00**

Vánoční dílna pro děti i dospělé

Můžete si přijít vyrobit vánoční dekorace a ozdoby a prožít příjemné adventní odpoledne.

**neděle 14. 12., 15.00**

Adventní koncert v kostele

Vystoupí pěvecký sbor Alchymisté z Otrokovic, pěvecký sbor evangelického sboru ve Zlíně a možná i někdo další..

**neděle 21. 12., 14.00**

Živý betlém před kostelem

Znovu a zase jinak ožije starý příběh o narozeném děťátku a radosti na nebi i na zemi.

Valašský soubor Portáš Vás srdečně zve na

## HODOVÚ ZÁBAVU

se stínáním barana, pořádanou **v sobotu 8. 11. 2008** v Hospodě pod Vartovňů od 19:00 hodin.

K tanci a poslechu hrají Kolíci z Vizovic.

Vstupné je dobrovolné.

**Tradiční Vodění barana od 9:00 hodin z dolanska doprovází Muziga Harafica z Lužné.**

Hodová zavádka se stínáním.

# Doba panství pánů z Nagy Lucsie (Nátluče)

## potlačení 23-tiletého valašského odboje a konec třicetileté války

(malý exkurz do historie našeho kraje v kontextu dobových událostí moravského markrabství)

Nástupcem vizovského faráře Jana Rafaela se stal roku 1639 kněz Felix Simonovič (či Šišmovič). Ale hlad a nemoci, které toho roku ve Vizovicích řádily, ho po kratičké době z Vizovic vyhnaly. Jeho příkladu následoval ještě téhož roku kněz Tomáš Imrichovič. Proto psala vizovská vrchnost opět konzistoři a – pro Boha – prosila, aby do Vizovic poslala konečně řádného kněze. Konzistoř takového již následujícího roku do Vizovic odeslala. Tehdy přišel na faru katolický kněz Martin Frant. Bruckner. A třeba byla za jeho duchovní správy ve Vizovicích nouze a bída, kdy Vizovjané nemohli platit žádné kontribuce, tento horlivý kněz vytrval u svých farníků až do roku 1652.

Po bělohorské bitvě někteří Valaši následkem ustavičných válek a nemajíce své kněze a učitele zdivočeli. Když se pak k nim přidali zběhlí vojáci, pořádali při horských silnicích hotové loupežné výpravy. Lupičství vzkvetlo i v okolí Vizovic, v blízké horské Trnavě. 28. března 1640 byl pro lupičství v Olomouci sřat a v kolo vpleten trnavský loupežník Pavel Pšišťalka.

Valašský odboj neutuchal ani v roce 1641, kdy vyšel císařský patent s podivným návrhem jak se zbavit „zbojnictví“. Sliboval odpuštění a navíc ještě bohatou odměnu každému zbojníkovi, který zabije svého kamaráda-zbojníka a podá o tom přesvědčující důkaz.

V roce 1642 švédská vojska znovu nemilosrdně plení a pustoší Moravu, obsazují Olomouc a směřují k Vídni. Švédský velitel Torstenson dokonce 2. listopadu 1642 uštědřil císařským v bitvě u Breitenfeldu tak drtivou porážku, že se uvolnila cesta do Čech. Po stažení švédských vojsk na přelomu let 1642/43 do Saska zůstala v Olomouci poměrně slabá posádka, která trpěla nedostatkem jídla. Valaši začali tuto švédskou posádku zásobovat potravinami, a to ze Vsetína a Vizovic. Valachům byla švédskou válečnou pokladnou pro tento účel vyplacena částka 7.000 rýnských tolarů. Valaši přešli do švédských služeb, zajišťovali zásobování, zpravodajství, dokonce účinně pomáhali Švédům při dobývání některých východomoravských měst. Za pobytu Švédů se Valaši přeorganizovali v takřka regulérní armádu, čítající snad kolem tisícovky, možná dokonce i sedmi tisícovek mužů. Zvrat ve válce i povstání Valachů přivodili Dánové, kteří z obavy před rostoucí švédskou mocí přešli zcela neočekávaně do císařského tábora. Švédové se stahovali z Moravy.

V době, kdy byli Valaši osamoceni, volili partyzánskou taktiku drobných přepadů ze zálohy. Udeřili na sídlo některého z nenáviděných katolických pánů a rychle se zas stáhli do svých zemljaneček a skrýšili v lesích Vsetínských vrchů a Západních Beskyd. V této době odmítli vůdcové Valachů císařovu nabídku ke

kapitulaci za udělení milosti, kdy se očividně spoléhali na brzkou pomoc Rákócziho Uhrů a ukončení absence olomouckých Švédů. Padlo nesmiřitelné rozhodnutí přivést „*rebelantské Valachy k císařské poslušnosti nebo je zcela vyhladit*“. Válečné tažení proti Valachům ve třech proudech bylo sjednáno na 14. ledna 1644. Všechny proudy se měly setkat u Vsetína. Výprava měla dvě děla, prach a střelivo, provázela ji skupina katů z celé Moravy, která měla na místě provádět popravy. Do organizace trestné výpravy byl zapojen i Tribunál, byly vydány přísné zákazy spolupráce s povstalci.

Před Vsetínem byly hlavní síly povstalců poraženy prvním proudem dříve, než se dostavily zbylé dva, které se zdržely bitkou s částí Valachů u Martinic a u Fryštáku, kde v nerovném boji byli Valaši pobiti. Následovalo vypalování vesnic, hromadné popravy, soupisy a odzbrojování valašského lidu. Účelem bylo co nejvíce pokořit valašský lid a definitivně rozbít jejich vojenskou organizaci. Císařské vojsko se rozptýlilo po vesnicích, odzbrojilo vzpurné (při tom účinkovali i portáši) a zajatce předávalo soudu v Brně a jeho katům. Statečný boj Valachů za svobodu tak byl po 23-ti letech hrdinného lidového odporu tragicky zakončen.

Začátkem roku 1645 Torstenson, který se již vypořádal s Dány, postupoval znovu na Moravu s cílem pokračovat do Rakous. Na Moravě znovu vzplály kruté boje, umíraly tisíce lidí, úporně se bojovalo o Brno, které se nedalo pokořit – Moravané paradoxně zachránili habsburskou říši, protože zdecimovaná císařská armáda nebyla prakticky již schopna účinné obrany! Švédové sice Moravu opustili, přesto však asi dvanáctitisícový sbor Švédů už před Vídní operoval a důkladně se opevňoval. Zbývalo jen dohodnout se s Rákoczim na konečném společném úderu. Chybělo tak málo, aby se habsburská říše po třiceti letech válčení ocitla v roli poražené mocnosti. Bohužel – nestalo se. V situaci nejvyšší tísně pro Ferdinanda III. se podařilo habsburskému vyslanci dojednat s tureckou Portou, aby dala Rákoczi mu příkaz k zastavení vojenských akcí a vyjednávat.

K rozhodující ofenzívě nedošlo, Švédové se stáhli až k Lipsku.

Od roku 1647 byl jasenským fojtem i poručíkem portášů Mikuláš Vykroutil. Z toho důvodu bylo fojství vystavěno jako jednopodlažní dům s pavlácíčkou. Přízemí sloužilo k provozování úřadu fojta a v patře se nacházely obytné místnosti.

24. října 1648 byl uzavřen *vestfálský mír*, skončila se třicetiletá litice. Český stát nadále setrval v habsburském područí, Čechy a Morava se musely vrátit k povinné pravé víře, naděje emigrantů na návrat do vlasti definitivně padly, násilná protireformace nerušeně pokračovala.



# Doba panství pánů z Nagy Lucsie (Nátluče) potlačení 23-tiletého valašského odboje a konec třicetileté války

(malý exkurz do historie našeho kraje v kontextu dobových událostí moravského markrabství)

Paní Zuzana se ale výtce bránila s poukazem na mírnost poddanských robot, že poddané zbytečně robotami neobtěžuje, ale že se snaží, aby je při statečku udržela a od zběhnutí odvrátila. Dále dodala, že „půjčila poddaným několik set zlatých na zaplacení kontribuce; že zpusťšenou kapli při zámku opravou obnovila, tři mlýny, pilu při mlýně zádveřském, dvůr na předměstí i dvůr těchlovský s novým ovčincem a v Bratřejově nový dvůr z gruntu vystavěla; 65 podsedků a gruntů ve vesnicích osadila, takže se na tento čas nenachází pustých podsedků, kromě v městě, v Jasenné a Zádveřicích po jednom.

Po faráři Brucknerovi, působícím při vizovské katolické farnosti od roku 1640, byl na zdejší faru jmenován roku 1652 Jan Cíhovský, avšak tomu se u zatvrzelých vizovských poddaných nelíbilo, a tak přijal ještě téhož roku vizovskou farnost kněz Matěj Křelovský, který tu pracoval plných 11 let. Tomu nejen že farníci nepořádně odváděli dávky a desátky, ale později jej ještě okrádala samotná vizovská vrchnost.

Na území Moravy je po 30-ti leté válce roku 1656 stále 27% domů pustých a neobydlených, a 23% zpustlých polí nebylo obděláváno. Mnoho vojáků, kteří

dezertovali, se toulalo po krajích a loupilo. Proto sněm v roce 1656 žádal, aby krajský hejtman měl k ruce zvláštního důstojníka s 12 – 15 vojáky a mohl proti potulujícím se dezertérům zakročít.

Po smrti Ferdinanda III. v roce 1657 usedl na habsburský trůn jeho mladší bratr Leopold I. (9.6.1640 – 5.5.1705), typický představitel panovnického absolutismu, který se u moci udržel plných 48 let. Katolickou reformaci prováděl již šetrnějším způsobem, nechtěl, aby byli nekatolíci nuceni násilnými prostředky přestupovat na katolickou víru, doporučoval využívat hlavně misí a mírného poučování.

Melichar Dóczy zemřel a hospodářství na vizovském statku musela převzít jeho sestra Zuzana, provdaná Maytiniová, protože jejich bratr Ladislav byl silně duševně retardovaný (zemřel o dva roky později). Aby se dědictví vizovského statku nerozptylovalo, sjednala se roku 1658 přátelská rodinná domluva, aby paní Zuzaně (která neměla děti) patřily doživotně 3 díly vizovského statku a synovi její sestry Anny Marie, již zmiňovanému rytíři Zikmundovi Maytinimu čtvrtý díl s podmínkou, že po smrti Zuzany připadnou celé Vizovice Zikmundovi a jeho potomkům. *Václav Maruna, Vizovice*

## Společenská kronika

### 91 let

Valchářová Anežka září střed

### 82 let

Maliňáková Věra říjen hořansko

### 81 let

Bajgar Josef říjen střed

Macek Jan říjen střed

### 80 let

Kočica Jaroslav říjen střed

### 70 let

Lukáš Břetislav říjen dolansko

### 65 let

Machalová Anna září dolansko

*Všem oslavencům gratulujeme.*

### Rozloučili jsme se:

Hájková Marie

Macek Jiří

Bořutová Jiřina

*Pozůstalým vyjadřujeme upřímnou soustrast.*

### Narodila se:

Kovářová Eva

*Rodičům blahopřejeme.*

### Sňatek uzavřeli:

Křupala Alois a Olga (Bořutová)

*Novomanželům přejeme hodně štěstí.*

### K trvalému pobytu se přihlásili:

Ing. Přímal Radim

Mgr. Přímalová Jana

Přímalová Anna

### Z trvalého pobytu se odhlásili:

Křupala Alois

Drgová Jana

Drgová Eva

Drgová Kateřina

Drga Jiří

K 20. 10. 2008 měla naše obec 956 obyvatel, z toho 466 mužů a 490 žen. *Iveta Dorníčáková*

# Informace obecního úřadu

## Ořez stromů

Vzhledem k tomu, že opět větve stromů kolem komunikací přerůstají přes ploty, žádám občany o jejich ořezání. Z hlediska bezpečnosti je to nejhorší u hlavní silnice, kde chodec, nebo cyklista při vyhýbání větvím může skončit pod autem. Úroda ze stromů je sklizená (snad), takže můžeme všichni, kterých se to týká, provést potřebný ořez. Blíží se také zima, zimní údržba komunikací, a pokud chceme, aby technika mohla bez problémů projíždět komunikace, musíme i z tohoto důvodu stromy ořezat. *Pavel Machovský, starosta*

Komunitivní Červenka oznamuje, že v úterý 4. a ve středu 5. listopadu proběhne v obci čištění komínů a kontrola plynových komínů.



Možná jste to už slyšeli, možná je to pro Vás novinka – Zlínský kraj se zapojil do projektu RODINNÉ PASY, který má podpořit rodiny s dětmi.

Princip projektu je založený na systému poskytování slev v komerční i nekomerční sféře pro rodiny Zlínského kraje alespoň s jedním dítětem do 18 let. Na základě vystaveného Rodinného pasu v podobě plastové karty budou rodiny využívat slevy z oblasti kultury a sportu, nákupů (oděvy, elektronika, sportovní potřeby) a ostatních služeb (např. restaurace, ubytování, dovolené).

Největší slevy jsou nabízeny v oblasti volnočasových aktivit, u poskytovatelů, které jsou příspěvkovými organizacemi Zlínského kraje, obcí a měst. Jedná se o muzea, koupaliště, divadla, památkové objekty, lázně, sportoviště a kulturní akce.

V našem nejbližším okolí poskytují slevy Motorest Sirákov (ubytování a wellness), Aquarosa v Lutoníně (čokoláda, dárky) a drogerie Věra ve Vizovicích (na Hermanovém).

Webové stránky – [www.rodinnepasy.cz](http://www.rodinnepasy.cz) – informují o projektu, ale i o tom, jakým způsobem je možné provést registraci rodin apod. Máte-li tedy zájem, můžete získat další informace nejen na uvedených stránkách, ale i na adrese: Rodinné pasy, p. o. box 3, 760 01 Zlín, tel.: 543 211 254, e-mail: [zlin@rodinnepasy.cz](mailto:zlin@rodinnepasy.cz)



Maskot projektu - rodina Veverčákova Vás bude provázet na nákupech, při sportovních a kulturních akcích.

## Ze statistiky Policie ČR

V obci Jasenná bylo v období od 1. 1. do 31. 7. 2008 provedeno měření rychlosti takto:

11x měření rychlosti pomocí radaru (vozidlo v civilním provedení) v délce 20 hodin, zjištěno bylo 24 překročení rychlosti – vyřešeno v blokovém řízení. Dále je prováděno každý týden (nepravidelně) měření rychlosti pomocí radaru Microdigi cam (laser) v rozsahu 2x týdně po 4 hodinách, zjištěno (za týden) 8 překročení rychlosti – vyřešeno v blokovém řízení. Při měření rychlosti bylo zjištěno nejvyšší překročení rychlosti – 101 km/hod. v obci. K zajištění bezpečnosti v obci bude nepravidelné měření pokračovat.



## Nabídka služeb pneuservisu

Nabízíme služby pneuservisu pro osobní vozidla, nákladní vozidla, traktory a samojízdné pracovní stroje. Prodej nových pneumatik všech rozměrů a značek.

- Přezouvání kol
- Vyvažování kol
- Opravy
- Mimosezónní uskladnění
- Mytí kol



Sídlo pneuservisu v areálu společnosti JASNO, spol. s r.o., Jasenná 306, 763 12 Vizovice.

Objednávky na tel. 603 579 801

[www.jasno.eu](http://www.jasno.eu)

Jasenský zpravodaj vydává Obecní úřad Jasenná.  
IČ: 00284017, dvouměsíčník, MK ČR E 10674  
Příprava materiálů a zpracování: Pavel Machovský  
Úprava na PC a tisk: Iveta Dorníčáková  
Texty neprochází jazykovou úpravou.  
Toto číslo bylo vydáno dne 31. října 2008.